

Position Paper

april 2018

Nieuwe uitdagingen

Zorgakkoorden

De zorg in Nederland is van goede kwaliteit, toegankelijk en betaalbaar. Daar werken veel verschillende partijen hard aan.

Zorgaanbieders, zorgverzekeraars, patiëntenorganisaties en de overheid hebben allemaal hun eigen rol en taken. De afgelopen jaren hebben zij in verschillende akkoorden de samenwerking gezocht en gevonden. Wij zien ook nu weer kansen voor partijen om gezamenlijk stappen te zetten. Niet alleen om de knelpunten van vandaag aan te pakken, maar ook om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen.

Op termijn stijgen de kosten verder, onder meer door de vergrijzing en de verbeterde behandel mogelijkheden. De zorgvraag verandert. Patiënten zullen steeds vaker chronisch ziek zijn en/of meerdere aandoeningen hebben. Steeds meer mensen hebben zorg nodig uit verschillende domeinen. Ontwikkelingen op het gebied van ICT, e-health, preventie en andere innovaties bieden kansen om de zorg verder te verbeteren. Inspelen op deze ontwikkelingen vergt tijd. Afstemming en samenwerking is voor alle partijen wenselijk.

Nieuwe hoofdlijnenakkoorden en ruimte voor regionale innovaties

Daarom ligt er niet alleen een taak voor de overheid, maar voor alle partijen in de zorg. Als we, ieder vanuit onze eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden, bijdragen, houden we in de toekomst de zorg van goede kwaliteit, toegankelijk en betaalbaar. Juist daar kan een hoofdlijnenakkoord aan bijdragen. Door afspraken te maken voor de komende vier jaar én om een fundament te leggen voor de jaren daarna. Want knelpunten die verschillende partijen noemen, zoals krapte op de arbeidsmarkt, zullen ook over vier jaar nog spelen. Daarom een op hoofdlijnen gedeelde gezamenlijke richting die kan rekenen op draagvlak. Waarin uiteraard ruimte blijft voor

eigen initiatief van zorgaanbieders en zorgverzekeraars om maatwerk te leveren en te innoveren in de regio. Omdat we met zijn allen vinden dat we de zorg kunnen verbeteren én de kostengroei kunnen dempen.

De vorige hoofdlijnenakkoorden hebben laten zien wat mogelijk is. In die hoofdlijnenakkoorden zijn afspraken gemaakt over de financiële groei van de verschillende sectoren. De financiële afspraken hebben een uitgangspunt gevormd voor de sector en zo bijgedragen aan een lagere groei. Zo kon in tijden van financiële crisis worden afgezien van de klassieke bezuinigingsopties zoals ingrepen in het pakket of verlaging van de tarieven of makroaders. De nieuwe akkoorden bieden mogelijkheden om nog sterker in te zetten op kwalitatieve afspraken.

Focus op waarden en zorg op de juiste plek

Het is aan de partijen die de akkoorden ondertekenen om samen invulling te geven aan de inhoud. Die wat ons betreft ook een bijdrage levert aan de financiële opgave. In dit kader geven we twee suggesties mee, die aansluiten op signalen die we uit de sectoren ontvangen en op de agenda voor de zorg die partijen in de zorg gezamenlijk in maart 2017 hebben opgesteld.

Voor alle sectoren geldt dat partijen afspraken kunnen maken over meer waardegedreven zorg. Wat ons betreft zou de ontwikkeling daar naar toe een centraal punt moeten zijn in alle akkoorden. Maar de afspraken die de partijen maken kunnen per sector verschillen. Gezamenlijk invulling geven aan meer transparantie van kwaliteit, gebaseerd op uitkomsten die er echt toe doen voor de patiënt, is daarvoor essentieel. Meetbare afspraken in de hoofdlijnenakkoorden, en daarmee ook commitment vragen van de betrokken partijen, biedt een basis om de komende jaren flinke stappen te zetten. Door in te zetten op waardegedreven zorg kunnen partijen invulling geven aan de financiële opgave. Door gebruik te maken van goede voorbeelden die er reeds zijn of

ruimte te geven aan de sector voor nieuwe initiatieven. Door in te zetten op zinnige zorg of bepaalde zorg integraal (met complicaties) te vergoeden.

Daarnaast zetten verschillende partijen in de zorg in op meer integrale zorg en zorg op de juiste plek.¹ Gezien de sectorale insteek van de akkoorden, vergt dit extra aandacht. Afspraken over zorg op de juiste plek, substitutie en taakherschikking, kunnen beter gemaakt worden als de betrokken partijen aan tafel zitten en helder is van wat van elkaar wordt verwacht. Het betekent een verplaatsing van zorg, waar verschillende zorgaanbieders, patiënt en zorginkoper bij zijn betrokken. Draagvlak hierbij is belangrijk. Want wat de ene zorgaanbieder gaat doen, zal de andere niet meer gaan doen. De inzet is goede, passende, zorg voor de patiënt, dichtbij huis. Alleen zorg in de tweede lijn als het echt moet, maar in de eerste lijn als het kan. Daarbij zou niet de financiering van de instellingen of specifieke zorgaanbieders centraal moeten staan. Innovaties rondom monitoring en zorg op afstand en experimenten over de sectoren heen kunnen bijdragen aan dit proces. Concrete meetbare afspraken over verschuiving van zorg en over opschaling van reeds bestaande initiatieven kunnen het proces verder versnellen. Er zijn reeds voorbeelden van afspraken tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders die hier op een innovatieve manier invulling aan geven.

Gezamenlijke inzet

Om te komen tot akkoorden vraagt inzet van de betrokken partijen. Een wil om er samen uit te komen. Het kan zijn dat niet elke individuele afspraak op steun kan rekenen, maar dat hoeft ook niet. Het betreft immers een pakket aan afspraken, allen in belang van de zorg voor inwoners van Nederland. Met dat belang voorop zouden partijen samen mooie stappen kunnen zetten. Waarbij moet worden voorkomen dat partijen naderhand aan cherry-picking doen of zich aan de akkoorden onttrekken door geen contracten meer met elkaar te sluiten. Zo is er een basis om ook van de akkoorden een succes te maken.

Meer weten?

Voor meer informatie over deze position paper kunt u contact opnemen met de NZa.

¹ Zie recent het rapport van de taskforce zorg op de juiste plek. Te vinden op: <https://www.denieuwepraktijk.nl/>